

Locuinta Redactorului

si

Cancelaria Redactumii

in

Strata tragerilor (Lăzărești), Nr. 5.

Scrierile nefrancate nu se vor primi decat numai de la corespondenții regulari ai „Federatiunei.” Articoli trasmisi si nepublicati se vor arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politico, literario, comercial si economico.

Va fi Mercuria, Vineria si Domineca.

Pest'a, 13/25. sept., 1872.

In tempulu din urma atentiuenea Europei sunt tinctita a supr'a Elveției si a Franției, unde se petrecu lucruri importante, pre care istoria le va aminti odiniora cu fala si mandria. Aceste lucruri importante, despre care vomu a vorbi sunt rezultatele pacii din Genev'a si cele ale libertatii din Francia, ambele rezultate ale mintii si ale preceperii, ambele garantie pentru omenime, pentru cetateni, ambele desastre, ba chiaru amenintari pentru cesari si ueigatori. — Prin verdictul tribunului de arbitri din Genev'a, doue poteri mari, potente si bine pregatite pentru resbelu, dedera prim'a data exemplul, ca diferintele serioze intre natiuni chiaru astie de bine potu fi apelante fara sange si ferru, si numai prin cuventul barbatilor intelepti, ca si certele de dreptu ale individilor sengurateci. Acestu-a este faza inchoea unu prezentu de cea mare importantia. Verdictul are pagulai din Genev'a elibera diumetate de lume de furi'a resbelului; si pre venitoriu statele Anglia si Americ'a de nordu nu se mai potu incurca in resbelu, ca ci ele sunt obligate pre onorea loru ca la casu obveniente se pasiesca totu-de un'a pre calles ce duce la Genev'a, si acesta calle, calcata odata seriosu, nu se mai potu parasi. Estu-modu dieulu resbeleloru e detronatu, si in locul lui domnesce dictia mai buna, mai nobila si mai umana a dreptatii.

Acestu pasu primu spre pacea eterna e salutato de totu monitoriulu cu satisfacere si incredere. De la incepere exista firma convictiune, ca areopagulu din Genev'a va scapa lumea de marele pericol, spre a carui delaturare a fostu instituitu. Inca cu cateva lune mai nainte se credea cu securitate, ca cestiunea Alabama a devenitu innocenta si nepericulosa. Acesta credintia si sperantia s'a realizatu pre deplinu; ca ci in Genev'a s'a sanctiunatu formalu era de pace, — unu evenimentu acestu-a, care ne face a ne imbucurau de elu cu dreptu mai multu, de catu de imbracisirile si sarutariile din Berolinu, menite, precum se affirma, d'a asigura pacea Europei. Ceea ce s'a esoperatu in Genev'a e pace seriosa, onorifica si durabile, era aspectul din Berolinu e numai amagire si visu.

Cu oper'a de pace din Genev'a a tenu tu pasu si a mersu mana in mana desvoltarea libertatii in Francia, si caletori'a presedintelui Thiers la Havre, intemplata mai de una-data cu inchisarea tribunalului de arbitri, formeza in istoria tenerei republice francese unu capitulu de una importantia atat de mare si placuta, incat ne vedemu constrinsi a pune in paralela ambele evenimente si a trage din ele asemenea sperantia si incurajare. Mai claru si mai evidentu decat acum a inca n'a apparutu neci una-data necessitatea republicei in Francia. De presinte republica francesa e ca sorele pre firmamentu: ea n'are trebuința d'a fi proclamata, ca ci ea esiste in fapta; toti o sentiescu, toti o vedu, toti o recunoscu; francesii nu mai vorbescu: daca esiste si ca esiste, ei dico: daca ar' esiste in eternu. Si acestu sare al republicei va esiste in continuu! Lumin'a lui acopere Europa desceptandu, inspirandu vietia, intarindu si tramitiu salutare fericitore toturor omenilor onesti, si insufandu terrore si spaima toturor acelor-a, ale caror-a cugete se occupa numai cu rapiri si omoruri.

In siedint'a de eri a camerei representantilor se presintara mai multe proiecte de adresa ca respunsu la discursulu trouului, dintr-e cari merita tota atentiuenea projectulu partitei reformistilor, constatatoria in presinte din 28 membri. Projectulu din cestiune, lasandu la o parte de o-cam-data basa de dreptu publicu, si esprime bucuria pentru continuarea operei de reforme inceputa in sessiunea trecuta, si annunciata in discursulu de tonu, ignoreza inse forte multe, cari dupa opinionea reformistilor, sunt neaperate pentru tiera. Innainte de tote ei ceru insintiarea unui tribunal de statu, ca celu mai inaltu foru de appellatiune in cause de collisione intre factorii de statu. Mai departe ceru instituirea unui con-

siliu de statu, care ar' avea a se occupa eschisivu numai cu studiare si prepararea projectelor de legi necesarie, precum codice civilu, codice politicanu, codice comercialu, regularea salariilor si a pensionarilor officialilor, etc. Projectulu din cestiune nu este decat multiumitu cu reformarea anuntiata a camerei magnatilor, de-ora-ce, daca e a se sustine si mai de parte sistemulu de doue camere, elu nu doresce promoverea castelor sociale, ci ar' vedea mai bucurosu una camera a magnatilor, compusa din tote somatiunile tierrei, nu dupa natura, ci dupa talentu si merite. Fideli programmul loru, reformistii dorescu a vedea pendinte dreptu electorale de la cultura, si ceru stergera virilistilor. Tienendu strictu la tote punctele programmului loru, reformistii pasiesc resoluti cu pretensiunea d'a se sterge cautiunea diuarielor.

De importantia politica e recomandarea din projectulu de adresa, ca facia de natiunalitati, si in specia facia de croati si de locuitorii din confinile militare, guvernul se observe una attitudine conciliatoria, preste totu se tien strictu la politic'a pacifica si se renuncie la tote planurile aventurose in afara. Ce e dreptu se pretinde unu regim tare, acelu a inse are a se emancipare atat de sub reminiscientele evului mediu, catu si de sub terrorismulu politicei liberale de fruse, preste totu a nesu spre progressu prin desvoltarea democratiei pre basea culturei.

Precum se vede partita reformistilor e consa planurilor sale, si suntemu numai curiosi a vedea, ce pusestiune va luá stang'a moderata facia de acestu programmu claru si pronunciata, ca ci numai astie va pota da doveda despre tendintiele ei liberales si progresiste.

De la Clubulu Deputatilor natiunali.

La deschiderea camerei lipsindu mai multi deputati romani de partita natiunale, clubulu nu s'a potutu constitui pana luni in 23. sept. a. c. candu se aflau presenti siese membri, adeca majoritatea necessaria spre a se pota constitui clubulu si spre a pota luá decisiuni valide. Luni sera la 6 ore, adunandu-se deputati: Parteniu Cosma, Alessandru Mocioni, Antoniu Mocioni, Georgiu Popu, Alessandru Romanu si Vasiliu M. Stanescu, mai nainte d'a purcede la constituirea clubului, se consultara a supra cestiunii prealabile, daca clubulu are se remana si in cursulu acestei sessiuni clubu allu deputatilor natiunali, seu numai clubu allu deputatilor romani de partita natiunale. D'in consideratuni ponderose se decide a se pastra caracterulu de mai nainte allu clubului, adeca de a cuprinde in sine pre toti deputati de partita natiunale: romani, serbi, slovaci, etc. cari dorescu a face parte. A doua cestiune prealabile fu: vré clubulu, ca atare, se faca adresa separata la discursulu de tronu? seu va face numai emendamente (modificatiuni) la adresa, care se va adopta de majoritatea camerei? Unulu din deputati presenti face cunoscuta ca dep. Mileticiu are gata adresa compusa de dinsu si ca ar' fi descoperit dorintia d'a o comunicare si deputatilor romani, ca acestia se pota enunci in cunoștința de causa adoptandu-o din partea clubului seu aderindu unii la dinsa, dupa impregiurari. Resultatulu consultarii a supra acestui punctu fu: a se asculta mai nainte testul acellei adresse si apoi a se luá decisiunea.

Pe acestu scopu deputatii romani si serbi se intrunira si mai nainte de tote se constitui clubulu, alegandu-se cu unanimitate Dep. Antoniu Mocioni de presedinte, era de secretariu din partea Rloru dep. V. M. Stanescu si din a serbilor dep. Trifunatu, se celi apoi adresa compusa de dep. Mileticiu. — Dupa acesta deput. A. Romanu observandu, ca acesta adresa ne fiindu compusa de una commisiune esmissa din partea clubului, intempina multe difficultati, unele chiaru insuperabili, si a nume commisiunea pentru care timpulu lipsece, form'a, ca ci intru adeveru nu este adresa ci una carte de accusatiune si gravamine in carea

Prețul de Prenumeratul

Pre trei luni . . . 8 fl. v.

Pre siese lune . . . 6 " "

Pre anul intregu . . . 12 " "

Pentru Romania:

prea. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.

" 6 lune 16 " = 16 " "

" 3 " 8 " = 8 " "

Pentru insertiuni:

10 or. de linia, si 30 or. taxa timbra pentru fiecare publica-

tione separatu. In locul deschis

20 or. de linia.

Un exemplar costa 10 cr.

s'a trecutu cestiuni personali, precum istoria ex-Banului Rauch, si cuprinde in sine proiecte de legi, cari tote nu ar avea locul intruna adresa, deci crede ca clubulu, ca atare, nu pota prezinta acesta adresa ci se restranga ca in sessiunea trecuta numai la emendamentele necesare. Deput. Alesandru Mocioni, mai adauge ca acesta adresa nu s'ar pota primi de clubu neci pentru cuvantul ca ci se occupa prea multu de cestiunile cisalitane, precandu dinsu crede ca trebuie se se marginesca la cestiunile regatului ung. apoi ca a fara de acesta adresa lui Mileticiu se occupa mai multu de cestiunea slava, fiindu compusa cu preferentia din punctu de vedere slavu, deci crede ca clubulu nu o pota adopta, si prin urmare sustine nupropunerea d'a se face numai emendamente din partea clubului ca atare, era adresa se o pesente auctorulu ei si cei ce ar vre se o subscrive.

Dep. Mileticiu dechiara ca dinsu au sciutu d'in capulu locului ca adresa lui nu va fi adoptata de clubu, neavandu aceea form'a de adresa si fiindu espressiunea individuala a vederilor si sentimintelor sale, nu insiste a fi adoptata, ci invita numai pre membrii romani ca se vedia de este bine formulat passulu relativu la Transsilvan'a ce dinsu suscepusse in adresa sa ca gravamine. Deputatii rom. erau multiumiti de cuprinsu acelui passu, dar cu privire la tenore memorandului facutu in conferint'a de la Blasiusi si la faimile sinistre transpirate in publicitate, vrendu a se feri d'a nu se pune insi-si, precum a nu pune neci pre Mileticiu intruna passetionata fisa, sustinendu unu terennu parasit de cei mai de aproape interesa, astfelu passulu relativu la acestei Transsilvaniei, la propunerea deputatului Al. Mocioni s'a formulat si redactat in termeni generali. Siedint'a s'a redicatu la 10. ore.

Camer'a representantilor Ungariei.

Siedint'a de la 21. sept., 1872.

Presedintele Stef. Bittó deschide siedint'a la 10 ore a. m. D'in partea guvernului sunt de facia ministri: Lónyay, Wenckheim, Tisza, Tóth, Pauler, Kerkapoly si Szlávy.

Dupa verificarea procesului verbalu alu siedintei din urma, presedintele anuncia, ca deputatulu Ales. Csanády, alesu in doue cercuri electorale, renunca la mandatulu din Szoboszló, si accepta pre celu din Berettyó-Ujfaluu. Se va publica alegere noua in cerculu respectivu. — Deputatulu Adamu Lázár, alesu in Tergu-Muresului, pune pre biouroul camerei litterele sale credintiunale. Se trece la comisiunea verificatoria permanente. — Referintele Ladislau Szőgyényi relateza, ca comisiunea verificatoria a verificat pre deputatulu croat Marianu Derecsin, care se imparte in sectiunea a opta.

Referintele comisiunii centrale, Lad. Szőgyényi, relateza in privint'a mai multor proiecte de legi. Raporturile se vor tipari si pune la ordinea dillei.

Urmeza la ordinea dillei bugetul camerei pre lun'a lui septembrie si se voteza in suma de 257.382 fl. v. a.

Dupa aceea ambele camere tienura una siedint'a comună, in carea se alese pazitoriu coronei unguresci in person'a fostului ministru e. Georgiu Festetics, si cu acesta presedintele Bittó redica siedint'a comună la 11½ ore d'in dî.

Siedint'a de la 23. sept., 1872.

Dupa formalitatatile indeterminate, presedintele anuncia mai multe petitiuni, cari se trece la comisiunea petitiunaria. — Deputatulu croat cont. Artaru Nugent pune pre biouroul camerei litterele sale credintiunale. Se trece la comisiunea verificatoria permanente.

Francisc Bakacs si interpellaza pre ministrul de justitia si pre celu de interne in privint'a estradarii fondului pentru recuierarea cailor, care este proprietatea urmatorilor fostilor husari secuiesci de granitia. — Aloisiu Degré interpellaza pre ministrul de interne in privint'a inselatiunilor ce se comitu in Borsod-Miskolc prin institutul pentru ajutorarea celor ce voru a se casatori. — Ambele interpellatiuni se voru comunică ministrilor concerninti.

Alesandru Buda prezinta unu proiectu de lege i
in privint'a infintiarii unui tribunalu de prim'a instantia in
Siomcut'a-Mare. Projectul se va tipari, distribui si la tem-
pulu seu pune la ordinea dillei.

Presedintele comissionii judiciarie prime, Ioanu Pac-
c o l a y , pune pre biurolu camerei raportulu despre
activitatea de pana acum'a a acestei comissioni ; de
asemenea si presedintii comissionilor judiciarie 5., 7. si 9. si
presenta raporturile.

Raportorele comissionii finanziarie, Colomanu Széll,
relateaza in privint'a mai multor projecte de legi. Rapo-
turile se voru tipari si trece la sectiuni.

Raportorele comissionii pentru instructiune pune pre
biurolu camerei raportulu despre projectul de lege refer-
itoriu la universitatea din Clusiu. — Se va tipari si trece
la sectiuni.

Urmăza la ordinea dillei pertratarea projectelor de
legi despre eliberarea de la contributiunea vamale a me-
terialului pentru constrairea năiloru, despre conveniunea co-
mercială inchiaia cu Portugali'a si despre immultifra-
batalionelor de honvedi. Tote trei projectele de legi se
accepta fără modificatiune.

Presedintele comunica apoi, că in cursulu siedintiei
deputatulu din Tergulu-Muresului Blasiu Orbán, si-a
presintatu litterele credientiunale, éra comissionea pentru
controlarea detorlei de statu flotante bugetulu seu pentru
annulu curinte. Mandatulu se trece la comissionea verifica-
tori permanenti, éra bugetulu la comissionea financiare, si
cu acésta siedint'a se inchiaia la 12 1/2 ore din dî.

O DISCURSU funebralu, la inmormantarea lui

AVRAMU IANCU,

*fostu Prefectu alu legiunie I. romane, in lupt'a pen-
tru libertatea natiunala si independenti'a Transilva-
niei, la anulu 1848/9, tierutu eu ocasiunea immor-
mantarei defunctului la 1/13. septembrie 1872., prin
GEORGIU SECULA, advoeatu in Bai'a-de-Crisiu.*

Onorabila adunare funebra!

Libertate, egalitate, natiunalitate !

Principiu-trinitate, luminat si candidu pre cátu per-
fectiunea moritorilor, pote sè se avente la sublimulu misi-
nei sale ; devisa a totu ce nesnese la asemenea cu chipulu
si asemenea divinului creatoru ; principiu si devisa traduse
in fapta, in adeverata lucrare si exercitii practice, aceste
nu permitu nici unu visu mai deliciosu, că societatea ome-
nesca sè atinga o mai mare si fericitoru bunastare !

Domniloru ! in facia acestui cosciugu, ce acopere păr-
tiale trecutore ale unui barbatu epocalu, adeveratul epocalu,
partile corporali trecute in decompunere si menite sè des-
cinda in sioulu pamentului, — miscatu de trecerea sa de
la vietia, urmata atât de rapede, aduncu emotiunatu si de
acesta lovitura de o parte, éra d'alta parte uimitoru de
nimbulu si aureol'a, ce a incoronat si incornéza candida-
tea acestui verginalu apostolu, operatoriu la desceptarea
natiunei sele ; cu doliu in peptu, pentru că a trecutu d'intre
noi, dar mandru, de trei ori mandru intru apretiunirea essi-
entiei sale ! vinu cu sfila a rostii unu cuventu funebra
de despartire corporale, de cátu acestu mare si induratoriu
martiru natiunalu !

I.

Domniloru ! Menitiunea, pentru carea creatiunea a des-
tinat pre omulu facutu asemenea sie-si in chipu si forma,
— atât d'in traditunile asié numitei Santei Scriptare, cátu
si d'in logic'a adeverata a acestei creatiuni inse-si, a fostu,
este si va fi nepermutable consistenta intru manifestarea
si indeplinirea actiunilor sale, intocma dupa cum indigui-
tie naturelului seu reclama, cu libera voia si ne restrinsa
lucrare ; — de aci cea mai nobila creatiune in universu,
omulu dotatul cu acésta facultate nerestricibile, nu pote, si
chiaru logicu si consecuentu nu va poté nici candu a atinge
acelu gradu alu perfectiunei in esistent'a sa la care de la
natura este menit, pre cátu facultatea liberei sale actiuni
este marginita de impregiurari voluntarie seu involuntarie
nedependente de la sine, éra necontestata acésta facultate
liberei actiuni, — geniulu omului produce chiaru minuni,
si acésta este pré naturalu ; numai libertatea, si nu forti'a,
este capabila d'a face, d'a creá si sustiené ce este mare,
sublimu si folositoru ! Nici o opera artificiosa esecutata cu
tortia, in contr'a voluntatei si a liberei lucrari, n'are pre-
stigiul si durarea solidă, ma pururea cu fortia sustinuta,
de locu ce fortele obosescu, sé evolutioni neprevedute ori
preponderanti isbutescu a sdobi si frange catenele loru,
artificiul produs contra voluntatei si liberei lucrari, dis-
pare, nelasandu in urm'a sa, de cátu odiulu si blastemulu
posteriori liberu cugetatore.

Domniloru, libertatea, si daca acésta i este omului
rapita, dorulu d'a recascigá pre acésta, chiaru si d'in
instinctu naturalu, este suprema necesitate, si celu mai ne-
marginitu dreptu, pre care ori cine are dreptulu d'a-lu re-
clamá, — acésta chintea pusa in dorulu si anim'a omului
cu menire d'a arde in continuu că foculu vestalu, este atât
de divina, incátu atingerea seu marginirea ei sacrilega prin

ne insa-si devine resburata cu amaru ; nici unu omu
marginitu in libertatea sa personala, fisica ori intelectuala,
n'a potut obtine vreodata unu resultat d'o opera démina
de Creatiunea libera, si admirata ori apretiuita de conte-
purani ori posteritate, că-ci restrictiunea libertatei produce
numai bastarde, cu cooperare straina, influentiata, ce nu pote
avea sborulu cátu sublimitatea Creatiunei, fiindu omulu creatu
liberu si nedependentu, pre candu in deplinul exercitii a
acestei facultati, omulu chiaru si in martiragiu, cu atât
mai multu devine Semidien ! Vedeti opera divinului Cristu.

Sciti, Domniloru, pentru ce a luptat A v r a m u
Iancu prefectulu muntilor apuseni ai Transilvaniei ?

Pentru Libertate !

II.

Intra daplin'a recunoscere a facultati omului omu,
prin care exercice liberamente voint'a sa, nemica mai conve-
nientu, mai naturalu si mai logicu, decatua neatingerea in
dereptul altui omu, principiul admis de ratifiune, de mo-
rala si crescentia libertatei insa-si, principiul eternemente
dreptu „Suum cuique“, care culminéa intr'o singura idea
bine precepata, ce esprime euventulu „Egalitate.“

Domniloru, daca anim'a nostra sente satisfactiune,
canda lucrariloru nostre, ce avemu dreptu a le pune in
practica, si prin cari nu atingem facutatea de libertate a
nemului, — nu se opunu pedece opritore, — cu atât mai
multa mangaiere susfutesca trebe sè guste consciint'a nos-
tra, candum potem si noi sè privim cu indestulire ori-ce
progresu ce pasiesce pre acésta cale ; — O opunere in calea
acestei idei desvoltatore de libertate, ar' si este negatiunea
esistentiei morale a omului, si unde acésta gangrena in
societatea omenesca si-a facutu apertura, acolo numai vind-
care radicala pote obtine unu resultatu stirpitoriu, că-ci
ram'a atât de inveninata este, cătu nu permite unitate de
actiune, solidaritate spre bine publicu, si progresare cátu
perfectiunea la care este datu geniulni omenescu se ajunga,
ci lucréra cu rapeditate spre ruina, malcontentare, si destruc-
tiune ; intre asemenei calitatii omenesci, asiédia parete des-
partitoru, care face cu nepotintia ori-ce apropiere de olalta,
orice contielegere, cu auspicii de bune resultate ; si prin
paretele. Cast'a-despartitoru, nu transpira de cătu spiritulu
destructiunei reciproce, care sè planedie si inveninedie esis-
tent'i, o esistentia urgisita si ne démna de omu si omu.

Domniloru, precum libertatea, in care consiste crito-
riulu divin alu creatiunei omului, nu se pote negá, intocma
că o urmare indispensabila este innascuta omului liberu,
egalitatea, dar' egalitate, domniloru, in libertate nu in ca-
tusie de ori-ce specie se fie acele, — egalitate deplina, ne-
marginita in mesur'a spre bine, si astfel concordata intre
omeni, că sanitatela ideei de omu liberu si egalu indrepta-
tutu, sè fia asiedieta pre temeiulu celu mai solidu alu ra-
tivunei puru adeverate si ne rafinat, ce emana naturalmen-
te d'in conceptulu de omu si demnitate omenescă.

Vediendu armonia deplina intre aceste calitatii, libe-
rtate si egalitate cari singuru numai lu-facu pre omu, omu,
corespondietoriu absolutu acestei mandre idei inscenate de
creatiune pentru a dominá universulu ce lu-pote atinge, —
éta sublimulu devisei esistentiei nostre ; numai cu acésta
conditiune esistent'i nostra este senfta că de lipsa, nu-
mai sub acésta devisa suntemu necesari, folositoru si co-
respondietoriu destinului, ce creatiunea ni-a impus că sà in-
deplinim.

Domniloru, Dvostra cunosceti, că A v r a m u I a n c u
a luptat pentru Egalitate !

III.

Secululu alu nove-spre-diecelea in care vietiuim, a
scrisu a supr'a flamuroi sale fâlfaitore, maréti'a idea a nati-
onalismului, idea acésta Domniloru, de la a carei intro-
ducere in practica adeverata numai depinde inomisemente
bunastarea si fericirea poporeloru, si a carei gresita aplicare
face efemera ori ce idea de libertate si egalitate,
de ar' fi aceea ori cătu de maréti'a, ori cătu de
sublima ; ce bunetate si ce folose amu ajunge noi in cea
mai estinsa libertate si egalitate, daca n'amu poté-o exercé
aceea in idiom'a carea am beutu-o d'in sinulu mamei nostre ;
daca ni s'ar' fortiá că sè imbracâmu cugetele, sentimentele,
dorintiele si aspiratiunile nostru', in haine moborite straine, éra
dulcea nostra limba natiunala, carea este dulce că laptele
mamei, ar' trebuí sè-o departâmu de la sinulu nostru si
nim'a nostra ? Lipsiti arborele de suculu nutritoriu ce-i dà
natur'a pentru vegetarea lui, si l'ati facutu lemnul pentru a-lu
aplicá spre ori ce, prin barda, dar' arbore vietuitoru in ve-
getarea sa naturalu nu va mai fi. Lipsiti baiatulu de nu-
timentul naturala ce-i ofere m'am'a sa iubitoru d'in pep-
tulu seu doiosu, si nu vi se va ertá acésta crudelitate
opusa eternelor legi ale naturei. Lipsiti o natiune de lim-
ba sa natiunala, si ati redusu-o la stare mai deplorabila de
cătu a elotiloru, ati redusu-o la necunoscintia de sine, ati
comisu cătu mai negru pecatu ce moral'a omenimei pote
sè-si inchipuésca, ati comisu fratrucidiu strigatoriul la ceriu,
mai multu, ati insipitulu pumnalu in peptulu mamei ce v'au
lapat, că-ci o mama comuna avemu toti !

Adeverata libertate si egalitate nu se pote fără nati-
onalismu, fără limba natiunala, acésta singura si unica
este bas'a prea carea numai se pote intemeia grandiosulu
opu alu adeveratei subsistentie in libertate si egalitate. — Sè

aveti ori ce caldura artificiosa si nutritore in parte, fără ra-
diele binefacitore si luminatoare ale sorelui nu veti poté face
vietuire sigura si indelungu tienutore, — Lips'a sorelui este
lips'a luminoi, fără de carea obscurantismulu nu se va poté
delatură ; natiunalismulu este sorele adeveratei libertati si
egalitati ; natiunalismulu este izvorul limbade, d'in carele
bea omulu libertate si egalitate nutritore ce corespunde des-
tinatiunei, la carea omulu este menit prin creatiune.

Siguru, veti fi sciindu convictiunile protoparentilor
nostri, de mai nainte chiaru de acestu seculu alu lumini-
loru, cari culmina intru a luptá mai multu pentru conser-
varea limbii de cătu a vietiei, da ! pentru că sciáu, că fără
limba natiunala nu este viéta, si singura acésta convictiune
firma a scapatu de peritiune natiunie nostra că atare ; na-
ajunsu inse numai convictiunea interna, ei aceea a trebuitu
si a fostu manifestata in fapta, prin vorbe, prin scrisu si
prin bratii armati chiaru ; si aceea ce in seculii obscuran-
tismului erau dorintie pre numai d'in partea celora sub-
jugati, esplodeat d'in candu in candu, candu pocalul amar-
elor suferintie se versá, asta-di in acésta epoca luminata,
candum tote poporele lumei civilisate si-au insusitudo de
religiune chiaru, asta-di, candu dupa revolutiuni sangerose
vitalitatea acestei idei s'a probat prin botezu de sange, —
asta-di acésta necomparabilu maretia idea a sanctu uni-
tati natiunale, d'in care revérsa educatione, cultura si pros-
perari umanitarie !

De vomu luá vederea omului, si lu vomu striví cu
totu ce infernulu pote sè afle intru a-lu martirizá, dar' i
vomu lasá limb'a, i-a remasut totu-si o consolatiune, că sè-
si pota esprime dorerile adunci, dorerile ce inim'a cauta sè
le faca a fi pricepute, pentru că sè nu innadusiesca, si a se
poté téngru inca usiuréza sarcin'a cătu de pucinu ; dar' de-
lu vomu lipsi de limba, tote bunetatile ce i-am poté oferi
afara de acésta, remanu pentru dinsulu nesemtiorie si
mortu, că-ci neamesuratul dificilu este a nu poté impar-
tesi si altui d'in bucurie si bunetati ce ne impresora, acele
ni devinu si noe neplacute si chiaru odiose, aceea nu va sè
dica nici mai multu nici mai pucinu decatua a fi viu-mortu.
Astfel de vomu oferi unei natiuni tote libertatile posibili,
fără limb'a sa natiunale, acelea nu sunt decatua lucruri mor-
te, fără folosu si f'r'a de ori-ce pretiu.

Este de preferit, domniloru, lips'a de libertate si ega-
litate — cu viéta natiunale, — si de lapedatu ori ce liberta-
te si egalitate, fără natiunale ! Suferu chiaru despoticu
natiunalu, daca in schimbu pentru acestu-a mi s'ar' oferi
celle mai largi libertati... !

Domniloru, sciu că Dvostra n'ati uitata... nu veti
uita nei odata, că A v r a m u I a n c u a fostu unu z
losu luptatoru pentru natiunismu !

(Finea va urmá.)

Nr. 230—1872.

Catra Directiunile despartiementelor cercuale ale
Asociatiunei transilvane.

De-ora-ce tristele exemple mai de tota diu'a ni constateza
in modu invederat, infricosantele stricatiuni, ce causéa popo-
rului nostru, in totu respectulu, beutur'a de vinarsu, consider-
andu, că acestu vitiu, latitu degiá in o mesura atât de mare,
trage dupa sine tristele consequentie ale decadentiei si ruinarei
morali si materiali a poporului ; considerandu in fine, că spre
delaturarea si sterpirea acestei calamitati trebuie sè se sentia
detoriu a conluerá d'in respoteri fia-care fiu si barbatu intel-
ligente si iubitoru de binele poporului seu : d'in motivele aduse,
acestu Comitetu, basatu si pre §-lu 5 lit.g) d'in regulamentulu
Asoc., cum si spre a satisface dorintie espresa in adunarea gen-
cercale dela Brasiovu din 16. iuliu c. v. a. c., se afla indem-
natu a atrage prin acésta atentiuia respectivelor despartie-
mente a supr'a calamitati atinse, si totu-odata a le cercă, că
atatu cu ocasiunea adunariloru cercuale, cătu si prin agenturele
Comunali, sè conlucrare d'in tote poterile, si cu tote medilocele
morali, că poporulu, capacitandu-se despre infioratoriele urmări
ale benturei, sè se persudeze a se abstiené de la acestu vitiu,
infintiandu-se spre realizarea scopului intentionata si reununi
de temperantia.

D'in siedint'a Comitetului Asociat. transilvane, tienuta la Sibiu 3. sep-
temvre 1872.

Dev'a, 21. septembrie, 1872 st. n.

In diariul „Fed.“ nr. 93 a aparut o forma de apel
adresat Romanilor din comitatul Uniadorei.

Cu tote că apelul acestu-a se potrivă mai bine daca
eră adresat Romanilor iugene, că-ci Romanii,
că atari, asemenea impiatră suferu si aiurea nu numai
in comitatul Corviniloru — eu totu-si lu-privesc de ce
eră menit, si voi reflect la elu in cătu se pote de ob-
iectivu.

Scopulu principalu alu acestui apelu scrisu d'in Valea
Strejulu pare a fi : „fericirea poporului (fără indoieala a ce-
lui romanu“ !

Spre ajungerea acestui scopu dupa ce scriotorulu face o
istorisare obiectiva a trecutului mai prospetu ; dupa ce descrie
situatiunea cea rea a noastră ; dupa ce dice că : unii
d'in barbatii nostri si-au uitat de detorintele loru natiunali
si ni-au causat multe role, si mai multe de acestea-vine la

Comitatulu Satumariu, 17. sept. 1872.

concluziunea: că sè iertàmu pecatele celor rateciți, să ne intielegem, să ne intrunim, să nu crutiàmu sacrificie, și să ne formàmu în unu corp solidu, că să potem reincepe numeratele noastre agende!

Sublima cugetare! frumosu scopu! insufletire nobila! și curagi de invidiatu! Numai spune-ni jonele meu frate! cu cine voiesci a te fragmenta pre acestu campu rigidu? în contră cui pre calea legală? pre ce base? Cu ce programu? Ciné să incépa? etc.

În privesc nitielu inderetu! Caută în juru-ti și convinge-te despre adeveritatea simbolului: „D i v i d e t i m p e r a.”

Congresu naționalu, care e singuru competențu d'a stăveri unu programu, n'avemu; Comitetulu permanentu naționalu dorri; — solidaritate ca in palma!!

De ertatu bucurosu ertu acelorui, la cari faci alusione, ba inca si acelorui-a cari au purcesu cu: „S c o p u l u s a n t i f i c a m e d i o c e l e,” pentru a-i poté trage in taber'a loru.

Ertare si ér' ertare, altu nimicu poti face, nici intruire, nici contielegere, — apoi sacrificie ferită Dumnedieu! suntemu orbiti! suntemu d e o b l e g a t i! — Trebuie să scii, fratele meu, că romanii d'in Comitatulu acestu-a incepu a crede că tote cum sunt, sunt juste, ecuitabile, drepte, liberale, constitutionale si mai sciu eu ce! incepu a crede că pretensiunilor naționale e satisfacutu prin aceea că avem si noi in sinulu magistraturei comitatense unu cancelistu romanu, — că aspiratiunile nostre au fostu pré esagerate, că n'avemu inteligiția in comitat, etc. si credint'a acésta se nutresce chiar si prin unii romani ale carorui-a peccate neci rapedîmea valii acelui-a, d'in a carei apropiare dai expresiuni nobilelor tale sentimenti, nu le va poté spelă fără d'a nu lasă vre-o urma!

Cu tote acestea eu, de-si m'am' ingretiosiata de ieiutismulu unor romani de p'aci, totu-si nu desperediu in naționalismulu loru, si sum convinsu că si-voru face detinute loru naționale candu va fi „mam'a națiune” descatenata! si mam'a cea buna li va uita peccatele si va stringe inca cu mai mare iubire la peptu că pre cei-a-lalți.

Cugeta asupra acestoru scrisu si spune-mi apoi rezultatul cugetărilor, da de prin schimbarea ideilor vomu ajunge la intielegere intre noi.

Ași de dulce e situatiunea nostra, croita cu succursulu intielegitoru romani d'aici că china de care me folosescu!

Adio! De alta-data mai cu studiu ti-voiu scrie numai să ne cunoscem!

Aradu, in septembrie 1872.

(Unu censalu in consistoriul d'in Aradu.) In augustu a. c. s'au tienutu in Aradu esamele de calificatiune ale invetigatorilor si teologilor; nu poti să nu aretă publicului ore-si cari apucature simonice ale unui membru esaminatoriu si quasi professoriu de cantu, ale lui Petru Popoviciu, docente in Aradu. Acestu omu cu pucinu sentiu de umanitate, că fostu docente in suburbia „Maieri” vecchi in Temisior'a, sub masca că voiă a conduce pre bietii tierani d'in pregiuri la atare advocați i despoia de bani prin differite mineiuni si falsificatiuni de obligatiuni orfanale, dicindu că li va cascigă obligatiunile d'in massa officiului orfanale; spre care scopu apoi insu-si fabrică obligatiuni false, subscrise numai de sine si le immanuă respectivilor pentru jumetate d'in pretinu sumei d'in obligatiune, si teranii, se precepe, mai tardu totu-si au fostu siliti a plati tota sumă la offic. orfanale.

Acum dsa, dupa ce se vedu cam nesecură in Temisior'a, pentru că se imbaldiau plansorile contra lui; si ne mai avendu neci credientu, sciu prin felurite lin-gusfră a se stramută in Aradu. Ei bine, cele d'in Temisior'a trăca duca-se, ince dlu P. Popoviciu si in Aradu remassee totu celu mai de multu.

Aici fiindu numai decătu numită professoriu de cantu si tipicu la institutulu preparandiale si teologicu, si-reapucă firulu nobilei sale activitatii, întrerupta in Temisior'a. Mai alessu pre tempulu depunerei esamenelor de calificatiune, dlu P. P. esa la calea ferrata innaintea invetigatorilor de pre la sate, i chiama la sine si, dupa ce i-a infrițat cătu de bine despre depunerea esamenului, sub numele că va intrevină in favorulu loru, primește de la differiti, differite summe de bani pre sem'a membrilor esaminatori (?), era la d'in contra i amenintia cu testimoniu slabu. — Numai mai tardu pricipuramu spurcată specula a acestui professoriu sublimu, si ne convinseram pre deplinu, cum-că d'intre domnii esaminatori neci unulu nu se afla, care ar' pretinde celu pucinu unu crucieriu de la invetigator.

Venimus deci — a face cuosentu toturor invetigatorilor, teologilor si preparandilor, cari au a depune esamenulu de calificatiune, că să se feresca de aceste apucature siarlatane ale lui profes. Popoviciu. Era pre ven. consistoriu, respective sinodulu episcopalul roganu să ne scape de astfelu de omu raru in feliulu seu, pentru că astfelu de raritati nu sunt bune, nu ni sunt bune si de locu nu sierbescu spre onore si tala nimenui; i daca dlu P. P. doresce, apoi i potem sierbi in publicu si cu numele celor despoiați de bani.

Mai multi docenti.

De-si on. publicu cetitoriu, precum credu, si-au facutu sie-si judecata despre cele scrisu de mine si responsurile, respective deslucirile dlui prot. Stef. Biltiu contr'a acelorui-a-si: fia-mi iertatu totu-si, Dle Redactoru, pre scurtu si mai pre urma in obiectulu acestu-a, a aretă, că in responsurile D. prot. sunt multe contradiceri, ceea ce de la unu barbatu „deslucitoriu n'asiu asteptă neci de cătu.

In responsulu sen d'in nr. 80 alu „Fed.” recunosc că corespondint'a mea e scrisa cu tota obiectivitatea, si totu-si la finea acelei-a face imputare, pentru că am scrisu anonimu. Totu in acelu responsu negă cu manile in capu, si dechiara de falsa si nefundata assertiunea mea, că partita stanga l'aru fi provocatu pre Dni'a sa, si D. prot. Szabó, că să pasișca cu unu candidat romanu; pre candu in responsulu d'in nr. 90, in urmarea attestatului produsu de mine si pre care deslucitorului d. protopopu i place a-lu poreclă de „cerșitu”, recunosc, că totu-si au avutu ce-va vorba despre candidat romanu, inse dn'a sa de la asemenea vorbe s'a intorsu cu despreștiu. Estu-modu se deslucescu deslucirile Dle protopope?

Cum-că corumperi au fostu d'in ambe părțile, ai totu dreptulu, prin urmare vei fi cratiu de lips'a producerii documentelor in feliulu acestu-a.

Ce se atinge de person'a mea, multu sum mai micu, de cătu să am vre-una insemnatate; dreptu ce eră necessară, că in respectul unui candidat romanu să se provoce pre Dvostre, ceea ce s'a si facutu. La neci unu feliu de consultare n'am fostu, că-ci am asteptat initiativa de la Dvostre; cum-că modestulu „Gaunasiu” fostu-an, său ba? nu-ti potu respunde, că-ci pre onorea mea neci că sciu, cine este acela-a.

La obiectiunea, că nu ne luptam cu asemenea arme, de ora ce nu suntemu amenduoi cunoscuti publicului, reflectezi: că arm'a mea au fostu adeverulu, si nu „anonimitatea”; pâna unde arm'a Dnei tale, pre langa tote că esci cunoscutu on. publicu, au fostu contradicerile.

In arma: cu sange rece me dechiara, că la obiectulu acestu-a mai multa nu me voiu rentorce. Vespe.

Bai'aspria (cottulu Satu-Mariu), 14. sept. 1872.

Dle Redactoru! In nrulu 90 alu acestui pretiuitu dinariu Dlu protopopu d'in Bai'aspria se dechiara că tota patim'a contr'a assertiunei mele d'in prim'a mea corespondintia, numindu-me calumnialor malitiosu pâna nu voiu documentă pasagiu recitatu si in dechiaratiunea Dsale d'in nrulu susu amintită „Altcum e lucru naturalu că daca ungi rotăbine atunci se si invertesc.”

Dle protopope! Sengura portarea Diale a adusu faim'a prin publiculu d'in cerculu electorale alu Baiei-Mare, că Diale ti s'a unsu rot'a cu ocasiunea alegerei de deputatu si neci nu te miră de acésta, că-ci onor. publ. d'in acestu cercu cunoscundu-te că venatoriu de ocasiuni, numai pentru interesele materiale ale Diale, cu totu dreptulu pote afirma asi ce-va. Deci mai bine, decătu se scrii dechiaratiuni, pu-ne man'a pre consciint'a sufletului Diale căndu-te si dincundu: Ertă-mi Domne că am pechatuitu contra națiunei mele si mi-pare reu d'in inima pentru fapt'a comisa. Mai departe, cug-ți Dle protop. că prin titulele cele multe ce le inscrasi la cod'a numelui Diale, ti-vei restituia inaintea onor. publicu onorea si caracterulu naționalu, cari ti le-ai jertifit pentru ce-va osu de rosu? Departe să fi de unele cugete că si aceste, că-ci nu poti ambla cu 2 bani in 3 pungi, de o parte să te areti cătra onor. publ. rom. că aperitoriu alu causerilor naționale romane, eră de alta parte a dă man'a cu aristocratia magiara d'in Bai'aspria.

Acestea am onore a ti le aminti pre scurtu, Dle prot., la dechiaratiunea Diale d'in nrulu mai susu atinsu; deci mi-inchiai responsulu subscriendu-mi numele

G a u n a s i u.

(Bibliografi'a.) „Manualu de studiu pastoralu” destinat pentru scoalele clericale, este unu nou opu, cu care parintele metropolit Andrei Siaguna a innău literatur'a romana eclesiastica. Manualul se află de vediare in tipografi'a arcidiocesana d'in Sabiu; pretiul e numai 50 cr.

„Dicționariu ungurescu-romanescu” compusa de Georgiu Baritiu. Formatu 8° mare, 41 cole, se află depusu spre vediare la librariile d'in Brasovu, Sabiu, Clusiu, Logosiu, Temisior'a, Aradu, Sigetul-Marmatiei, cu pretiul originale fissu 3 fl. 70 cr. legatu tiepeu cu piele, si 3 fl. 20 cr. legatu usioru.

„Elemente de istoria romaniilor”, editiunea a 9. coresă si adausă, de A. Treboniu Laurianu, in usulu scoalelor rom. primarie. Manualul se poate procură si d'in librari'a lui Iuliu Spree in Sabiu.

„Coloană lui Traianu” de la 15. aug. a c. cuprinde urmatorile materie: 1. Ovidiu la gurele Dunarei, (poesia) de B. P. Hasdeu; 2. studie a supr'a limbei romane, [bellettistica] de C. Negruzzu; 3. nomenclatur'a si climatologi'a Munteniei in evulu mediu, (istoria) de B. P. Hasdeu; 4. banul Mihalcea, (istoria) de Gr. G. Tocilescu; 5. imperatulu Sigismundu, (istoria, reproducere d'in „Transilvania”) de G. Baritiu; 6. biroul in România, (literatura poporara, reprod. d'in „Federat.”) de At. Marienescu.

„Gazeta medicală chirurgicală” a spitalelor de la 23. aug. a. c. tractă despre urmatorile: 1. despre apele minerale d'in Vacaresci; 2. despre lipome (clinica); 3. turbare la unu copilu de 6 anni; 4. căte-va cuvinte a supr'a maniei puerperale; apoi 5. corespondentia gazetei; 6. varietati; 7. studie statistice a supr'a spitalelor; 8. foisor'a: Este siarlatanu? La administratiunea acestui dinariu se gasesc colectiunea gazetei de pre annii 1870 si 1871 cu pretiu de 10 lei nuoi fia care collectiune.

„Musă romanesca” de caval. C. Stamatii d'in Bassarabi'a, se poate procură de la tipografi'a Buciumului Romanu; pretiul este cinci lei nuoi. Acestu opu distinsu in mai multe privințe va infrumuseța ori si care biblioteca, cu atât mai verosu ună romanesca.

„Cronicele României” seu Letopisurile Moldaviei si Valachiei, a 2 edit. reveduta, inzestrata cu note, biografie si facsimile, cuprindiendo mai multe cronice nepublicate, si, că adausu, tablele istorice ale Romaniei de la 1776 pâna la 11. iunie 1866, de Michailu Cogâlniceanu; 5 tomuri in 8 mare. Pretiul prenumeratii este 40 lei nuoi; opu se poate procură si de la imprimaria natională; editiunea va fi completă seversă in anul 1872. — Tomulu I. au si apparut in 12. sept. c. n. si D. M. Cogâlniceanu au avutu bunetatea d'a donă mai multe esemplarile pentru bibliotecile institutelor publice d'incepe de Carpati, asié pentru bibl. Asociatiunii transs. si a gimnasiilor romanesca. Recomendămu acestu opa de prim'a necesitate pentru Români, toturor cotitorilor nostri. Esemplarile se potu trage in Pest'a de la D. B. Fekete, librariu, strat'a vatiului, cas'a Mocioniana.

„Istoria critică” a Romanilor de B. P. Hasdeu fasciora II, editiune de luxu, diece colle de tipariu in două columne, a esfatu de sub pressa si cuprindă: Marc'a dinastica a Munteniei; Muntenii in balladadele poporane serbe si bulgare; Rollulu comercialu alu Munteniei in epope'a germană Niebelungenlied; Arabi'a si Negri'a, numele poetici allu Munteniei in evulu mediu; Kara-ifak si Kara-bogdan; Maurovlachii; Adeverulu istoricu in descalecarea lui Negruvoda la Campu-lungu; Negru-voda si Romulu; Radu-negru si cronicariul Greceniu; Originile monastirilor Tismen'a, Cotmén'a, Cozia, Campu-lungu etc.; Genealogia Bassarabioru de la 1300—1400; Istoriile ciscarpatină este 3 fl. v. a. Totu de la Hasdeu se mai potu procură scierile: Istoria tolerantei religioase in România, edit. II, pret. 2 lei nuoi. Razvanu voevoda, drama istorica in 5 acte in versuri, edit. III, pret. 1. l. n. Trei evrei, studiu literariu, pret. 1. l. n. Tal mudulu, studiu filosofic, 1. l. n. Industria națională facia cu principiul concurenței, studiu politicu economicu, pret. 1. l. n.; cine le iè deodata, pretiul totalu este 3 fl. v. a. Numai vre-o duoe au mai ramas d'in editiunea 1: Ionu Voda celu cumplitu, cu 1 portretu si 10 gravure, aproape 300 pag., pretiul 3½ fl. v. a.

La tipografi'a curtii, passagiul română, se află de vediare: Pravila lui Mateiu voevoda, tiparita dupa editiunea d'in an. 1651; si Infamiele imperialu lui Napoleon III, traducere dupa Griscelli; pret. 1 francu:

„Tranșactiunile literare științifice” de la 30 aug. au urmatorulu cuprinsu: Libertatea (poesia pastorială, trad. d'in A. Chénier) de G. Dem. Teodorescu, Discursu de inaugurare (filosofia) de D. Aug. Laurianu. Raportul delegatiunii academiei române. Invinsii de la Metz (istoria contemporaneana) de E. (îtr.) Sorginti istorice perduite (istoria daco-romana) de A. Papadopolu-Calimacu. Spionulu prussian (română engleză trad. dupa V. Valmont.) Academia româna. Dumitru Bolintineanu (necrologu) de D. A. L.

VARIETATI.

* * [Convențiune] intre Ostrunguri si România pentru impreunarea căilor feroviare, după una scire electrică sosita aici, s'au inchisut si subscrissu eri in 23. sept. a. c. stilu nou. Impreunarea liniei lungi ungușesci cu cele românești se va face la 5 puncte (trecatore.) Linia de la Brasov se va face pre la passulu (trecatore) Buzeului. Totodata se anuncia scirea pozitiva, că Camer'a României va ratifica aceasta convențiune fără a face vre una obiectiune.

* * [Activitatea asociatiunii slovacă „Santu-Albertu”] Organul acestei asociatiuni („Catolische Noviny” — „Diariu catolicu”) publica raportul sedintei IV. generale, tienute in 4. sept. la Turnușia, d'in care se vede că nrulu membrilor associariunii, de la I. adunare gener. s'a immunitu cu 1949 insi. Asociatiunea au edat 50 milii esemplarile cărti differite, a fara de alte tipariture (cărti scolare.) Constată că 45 milii esemplarile sunt inca nevenindute (totu ca si la noi.) Nrulu prenumerantilor diuariului este 1050. Redactiunea speră că acestu nr. va cresce inca. — E de însemnatu că d'in slavi numai că la 80,000 sunt protestanti [evang.] erai cei lalți preste 2 milioane sunt catolici, prim urulu cetitorilor, de si imbucuratoriu, nu se poate dica ce ar' fi mare sau chiar destul de proporționat.

** (Morminte antice.) La construirea caliloru in apropiarea de la Gödöllő, in Ungaria, s'a descopturit unesc morminte antice. Mai antaiu s'a descoperit una urna negra mica, apoi cu scheletul unu cu capulu spre media-di. Aceste jaceau abia una urma afundu in pamentu. La bratiul dreptu alu scheletului s'a afisat duoe auele de arama de lucrare primitiva, la grumazi unu siu suptire de feru, despre care nu se scie, daca a servit de decoru sau a fiut utu de-vre-unu vestmentu. Trei stangini de la acestu mormentu s'a afisat una alta urna mica, cornurata si unu scheletu micu, rosu de tempu, bagu-séma scheletului unei muieri. Pre peptu-i se afisă unu acu de peptu de constructiune straordinaria, primitiva. In drépt'a si stang'a osului de la mana jaceau margele gaurite, albe negre, rosie, verdi, parte lunguretie, parte patru-angulare.

** (Cum de ne-a batutu prussaculu in 1866 la K ö n i g s g r ä t z ?) La aceasta intrebare diuariul „M. Allam“ respunde astfelu : Caus'a, ca ne-a batutu prussaculu, este liberalismulu jidovescu, care in Austri'a a ajunsu la potere si a dusu-o pana acolo incatul intreg'a nostra masina de statu a fostu o inelatiune grandosa, catanele, armele si cetatile nostre esistau numai pre chartia, era in fruntea armatei s'a pusu unu protestantu, care a fostu destulu de nebunu a duse in preser'a luptei deciditorie, ca elu numai de aceea a rogatu pre Dd'en, ca se remana neutralu, celelalte le va face ensu-si, ce inse de buna séma le-a concredintu vr unui generarui, — care a fostu unu jidovu botezatu. Totu acestu spiretu jidovescu, care in Itali'a numai d'in insielatiune a datu preda fomei, pre militarii nostri, cari se luptau pentru patria si tronu, a fostu caus'a, ca dupa resbelulu italiano unu ministru de finanțe protestantu, a fostu silitu a si-taiá vinele, fiindu ca a inselatul statulu si a lucratu in detrimentul lui, manipulandu sub cursulu resbelului cu jidani.

** (Remediul contra turbării.) Unu padurariu d'in Sassoni'a, numita Gastres, ajunsu la etatea de 81 ani; si nevoindu a immortenta cu sine unu importantu secretu, publica in unu diariu d'in Lipsca medilocile ce le practită in tempu de 30 ani, si cu cari affirma ca a salvat multi omeni si unu numeru mare de animale, de oribil'a maladia causata de virusulu turbării. Elu consilieza a luá immediat dupa muscatur'a de unu animalu turbatul ocietu de vinu caldu pre d'in intru, dupa aceea pucina apa caldicica ; spalandu bine si ran'a cu ocietu, lasandu-o se se usce pucinu, apoi a turná pre rana cát-e-va picature de acidu idrocloricu, ca ci acidele minerali distrugu vinulu salivarul [d'in bale.] Elu asigura, ca veninul se distruge immediat cu acestu modu de cura, remanendu pentru totu-de-un'a neutralizat.

** (O drama amorosa.) Journalul „Bund“ comunica urmatoru intemplare tragică si romantica, ce avu locu la Gersau in Elvetia : Ern'a trecenta locuia la Zürich (Elvetia) in otelelu „Belevue“ o vedova americana, Mrs. Huse, cu ambele sale feti, d'in care cea mai mare, Nelly, in versta de 18 ani, fu generalmente admirata pentru frumuseti'a ei rara. La Zürich studiu pre acelu tempu medicin'a unu polonu, in versta de 21 ani, nume Sigmundu Glattstern fiul unui comerciantu avutu d'in Varsovi'a. Infocatul polonu s'a morisă cu totalul de frumos'a Americana, si avu fericiea, ca amorulu seu se fie primitu de ea. Mam'a ei intelepta nu se opuse la cererea junelui barbatu, care prin conduit'a sa amabila si cavaleresca sciu se cascige si favoreea ei. Dara éta ca acum se opuse fericirei junelui amoru voint'a de feru a fatalui, nevoindu se auda nimicu despre o casatoria cu American'a. Mam'a acum d'in punctul de vedere a detoriei de onore gasi de cuvintu a sfarema iute aceasta relatiune amorosa si, parasindu Zürichulu, se duse la Gersau, unde se asiedia in otelelu „Pension Müller.“ Dara si acolo junele infocatul urmă pre iubita sa. Cu tote ca D. Müller nu lu primi, sub pretestu ca n'are locu, totu-si gasi in otelelu la „Sore“ o prea buna primire si astu-felu avu ocaziunea de a vedé pre amant'a sa d'iu departare. Domenica, in diu'a de 4. augustu, dupa amedi, ambele soruri Huse d'impreuna cu multe alte dame si cavaleri se preambularu pre sioséu'a noua, care este forte romantica, si conduce la Kindlismord. In apropiarea besericutiei, unde sioséu'a face o curba, apară de o-data junele polonu rugandu pre Nelly, de a-i invof, se-i comunice ce-va, lucru ce amoresat'a feta nu era in stare se refuse iubitului ei. Ei remasera ce-va in urma, pre candu cei-l-alti si-continuau drumul loru disparandu dupa o stanca. De o-data ei audfra o impuscatura, si indata apoi alt'a. Desperati se intorce inapoi, sor'a Nelly i-inainta, unde se presentă ochiloru ei unu aspectu infriosatu. Ambii amoresat'i erau intinsi pre siosea, scaldati in sangele loru, in aparantia morti, era in realitate cuprinsu numai de unu mare lestu. Nelly era impuscata prin ambii obrazu; Sigmundu in escitatia sa ochise reu, a sfarematu ochiul si osulu nasului, punendu astu-felu in mare rizicu lumina ochiului alu duoilea. Nenorociti primira chiaru pre terenulu unde se petrecu sangeros'a fapta, cea antia grigia medicala. Apoi jun'a feta fu condusa pre o corabia la Gersau, unde acestu accidentu forte tragicu produse cea mai mare escitatia. Gracioso'a Americana si-atrase preto loculu ca unu angeru ce viniá in ajutoriu in bordeele serailor si pre langa paturile bolnaviloru in mare parte stim'a

locuitoriloru. Cu atat'a intimitate mai multa si mai generala s'areta interesulu toturorul-a la aceasta trista sorte, dara nobilul si simtiu se redică asupr'a ei intr'unu modu mai invingitoru. Dupa cum s'aude Nelly a aratuit, in depositiunea ei posedandu intreg'a stare mintala, ca Glattstern n'a impuscatu in ea, ci a avutu revolverul in man'a, si, ea voindu a i-l smulge, a luat u focu si a palit-o. In acestu modu a cautat curagios'a fata de a scapa pre iubitulu ei, care fu transportat la Svyz [Svitier'a], unde se gasesce internatul sub privighiare politienesa, intr'unu spitalu. Si elu pastrandu-si inca starea sa mintala a marturisit u faptulu dura, pre catu se vede, s'a saturat de viet'a, ca ci gandurile de a se sinucide nu lu parasescu. Se presupune aceasta, ca ci necontentu intreba dupa revolverul seu. Fericirea a doue nobile inime a devenit victim'a indaradniciei unui tata.

Sciri electrice.

Vien'a, 21. sept. Se assecura, ca imperatorele Austriei inca in aceasta tomna va cerceta Petropolea. Conclusulu convenirei periodice a imperatorilor se demintiesce, asemenea si aceea, ca a supr'a fia carui conflictu, imperatorii voru tiené consultari personale.

Berolinu, 21. sept. Fasior'a a dou'a, despre ultimulu resbelu teutono-francesu, lucrata de statulu generarui si Moltke, va apparé la finea lui octombrie si va cuprinde luptele de la Saarbrücken, Wörth, Weissenburg si Spichern.

Coloni'a, 22. sept. Asta-di s'a tienutu a duo'a siedintia a congressului catolicilor vecchi; siedint'a a fostu cercetata de poporu forte numerosu.

Parisu, 22. sept. Banchetulu, ce era se se tinea in onorea marelui patiriotu Gambetta, s'a interdissu de cätra prefectulu.

Zagrabia, 23. sept. Guvernul tierrei ordonă incassarea neamenata a contributiunilor prin officulu comunale; representanti'a comunale inse remonstră si protestă contra acestei ordinatiuni.

Vien'a, 24. sept. Nicolau, marele principu al Russiei, se ascepta in Constantinopole cu ince putulu lui octombrie; de acolo se va duce la Ierusalimu.

Berolinu, 24. sept. In 15 octombrie, armatele germane, dupa o intelegerie intre Manteufel si officiele franceze, voru parasi departamentele ocupate Maine si Haut-Marne.

Constantiniana, 24. sept. Sultanul demandă, a se primi imperatess'a Russiei cu mare pompa si splendore; imperatés'a inca va merge la Ierusalimu.

Burs'a de Vien'a de la 24. septembrie, 1872.

5% metall.	63.45	Londra	108.90
Imprum. nat.	70.25	Argintu	108.65
Sorti d'in 1860	103.—	Galbenu	5.24½
Act. de banca	875.—	Napoleond'or	8.78
Act. inst. creu.	341.—		

Propriet., edit. si red. respundet : ALES. ROMANU.

Sifilitic'a si impotent'a, sia vechie séu de curundu nascute,

se voru tratá dupa metodu homeopaticu de Dr. I. Ernst, Pest'a, strad'a idoliloru (Göttergasse) nr. 6., etagiul II., usi'a

nr. 15., de la 2—5 ore dupa media-di.

Aceste morbi se trateaza a dese ori in modulu celu mai usioru cu doze mari de iodu si argintu viu, si acesta se face numai spre ajungerea unui rezultat momentanu. Patientii vindecati in modulu acestu-a voru cadé mai curundu séu mai tardu in morburile cele mai infriosante, incatul inca in aduncele betranetie voru avé dorere, a suferi greu de consecintele acestei tratari usioare si superficiale. Scutu contr'a acestorui felin de pericile ofera metodu de tratare homeopaticu, care, precum este cunoscutu, nu numai ca vindeca dorerile cele mai incheiate, ci efectulu lui este asie de binefacitoriu, incatul nu lasa nice cea mai mica temere de urmari rele. Diet'a ce se va prescrie este simpla si usioru de tienutu.

(12—12)

Eu Vilemin'a Rix

dechiaru prin acést'a publice, ca eu, vedu'a dupa Dr. A. Rix, de 16 ani sum singur'a si unic'a producatoru a adeveratei si nefalsificatei

Past'a Pompadour originala

fiindu ca numai eu singura cunoscu secretul preparatiunii. Anuncianu deci prin acést'a, ca numita Past'a Pompadour de acum incolo se poate afila **nefalsificate** numai la locuinta mea, Vien'a, strad'a „grosses Mohrenhaus“ nr. 14. trept'a I., usi'a 62, **admoniezu** se nu se cumpere la nîme altul acésta pasta, fiindu ca de prezente nu tienu nici unu depositu, si neci o filiala, si tote depositile de mai innainte le-am **disolvatu** pentru **falsificările** obvenite. Adeverata Past'a Pompadour a mea, numita si **Past'a Miraculosa**, nu si-va sminti neci candu efectulu; succesul acestei Paste pentru facia omului e preste tota acceptarea si este uniculu medilocu **garantat** spre grabnicu si sigur'a alungare a toturor sgrabuntielor, petelor, cosilor, bubitelor si alu nicelor de pre facia. Garantii intru atat'a e de secura, in catu daca medicin'a romane fara effectu, **banli se voru dă inderetru**.

Una tegula de acésta Past'a escelenta, d'impreana cu instructiunea, costa 1 fl. 50 cr. — **Tramisu per Nachnahme.** Epistolele de procuratiune sunt de a se adresă cătra Vilemin'a Rix, Dr. Witwe, Vien'a, grosse Mohrenasse nr. 14.; pentru placerea onoratilor mei partinori, daca mi-voru in creditintă unele comisiuni mice despre diverse articuli, voi dispune ca se execute fara a computa vră proviziune.

Adressa de multiamita nu se voru publică.

[2—24]

MANTELE DE PLOIA.

Pentru caletori, economi, oficiali la calea ferrata si in genere pentru toti acei individi, cari prin occupatiunile si affacerile loru sunt a-dese-ori espusi ploiei, este tare de recomandat Mantela de ploia angela genuina, din materia nou-ameliorata, ne desctructibile si nepenetratibile de apa. Aceste mantelle intrebu in eleganta si durabilitate pre tote caté s'au fabricat pana acum. Este apoi de insemnatu, ca mantellele d'in cestiune sunt ca totul fara cusatura, prin urmare nici-odata nu voru ave trebuintia de reparatura, si sunt astfelia lucrate, incatul pre tempu frumosu se potu intorce si imbracă pre facia a doua că redingata eleganta.

1 bucata in marime ordinaria, de 42 plocari lungime, costa 10 fl., fia-cari 2 policari ulteriori costa 1 fl. mai multu, capuce [gluge] 1 fl. bucata.

Depozit principalu alu fabricel Govin si fiu in Manchester.

Lumina frumosu **Lumina bunu** **Lumina eftinu.** Cele mai nove lampe de petroleu, cu masnaria assecuatorie, preabine construita, flacara lina in forma de fluture ca la lampile de gasu aerien (flacara unei singure lampă lumineza catu 6 luminari); fara indoiala frumosa illuminatiune acésta, si totu-si 50 percente economia facia cu ori-care alta materie de luminat. Si spre a impiedecă ori-ce concurentia s'au pusu pretiuri catu se poate de estine, er' pentru calitatea cea mai buna se garanteza.

1 bacata lampa de cuina, completa, d'impreuna cu petroleu si festila, 45, 60 cr. 1 buc. lampa de cuina, de anumita de parete séu de plafondu, completa, cr. 85, fl. 1.20, 1.50. 1 buc. lampa de chilia, frumosa, completa fl. 1, 1.20, 1.50, 1.80. 1 buc. lampa prea-frumosu adjustata, completa, fl. 2, 2.50, 3. 1 buc. lampa de salonu, bogata decorata, prea-fina, fl. 4, 5, 6, 8, 10. 1 buc. lampa de studeatu séu lucratu cu palarie fl. 1, 1.50, 2. 1 buc. lampa de parete pentru staule, séu in anticamere (tinde) cr. 90, fl. 1.20. 1 buc. lampa de aternatu de grindu in staule, tinde etc. cr. 90, fl. 1.50, 2. 1 buc. lampa de aternatu in fabricie, oficiale fl. 2, 2.50, 3.50. 1 buc. lampa de aternatu in sufragerie, prea-fina fl. 5, 8. 1 buc.. lampa de aternatu in sufragerie, sorta prea-fina, bronzu aurit fl. 15, 20, 25.

Sub acestu pretiu alu lampelor este d'a se intielege tota adjustarea, d'impreuna cu festila si sticla.

1 palarie de lampa, mice, de midilocu fine cr. 5, fine cr. 10, pre-fine cr. 15. 1 palarie de lampa de midilocu mari si de midilocu fine cr. 10, fine cr. 15, prea-fine cr. 20. 1 palarie de lampa sorta mare, de midilocu fina cr. 25, fina cr. 35, prea-fina cr. 45. 1 cotu festila de lampa cr. 4, 6, 8. 1 buc. forsece de lampă, de ocelu cr. 25. 1 scutu pentru paleri a lampei, d'a nu se arde, cr. 5. 1 scutu pentru sticla, d'a nu se sparge de caldura, cr. 10. 1 curatitoru mecanic pentru cilindrulu de sticla, cr. 20. 1 tassa d'a se pune sub lampa, prea-frumosa, cr. 20, 30. 1 fesu micu pentru lampa, in forma prea-frumose cr. 15, 25, 35. 1 scriptiu pentru aterarea lampelor fl. 1.40, 1.80, 2.20. 1 cilindru de sticla cr. 4, 5, 6. 1 globu de sticla cr. 20, 25, 30. 1 flacon de tinchea pentru 1 pundu de petroleu cr. 30, pentru 2 punti cr. 50.

Cumperatorii cu redicata capeta rabbatu de la

A. FRIEDMANN, Vien'a, Praterstrasse, Parterre si etajul I. [1—12]